

АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ

В економіці України аграрний сектор залишається винятково важливою ланкою, яка є потужним важелем для всього подальшого розвитку нашої держави. Із початку повномасштабного вторгнення у ньому було зруйновано багато налагоджених роками процесів: чимало посівних територій наразі заміновано, до певної частини взагалі немає доступу, знищено техніку та склади. Але сила українського народу в його незламності, тож навесні цього року посівна, хоч і з запізненням, але відбулася. Наразі український агробізнес налагоджує логістику та співпрацю з іноземним ринком, розширює й відновлює свої виробництва. Але військові дії тривають, і кожному бізнесу, зокрема й аграрному, важливо бути озброєним достовірною інформацією про всі новації, мати надійні інструменти, які спростять роботу в умовах кризи. Ця наукова праця і є цим інструментом, який допоможе хронологічно відслідкувати зміни, які сталися за цей період, коротко охарактеризувати їх та їхні наслідки; висвітлити сучасні проблеми агробізнесу і дослідити сучасні тенденції в цій царині.

По-перше, варто зазначити, що український агропромисловий комплекс роками посідав провідні позиції серед експортерів світу. Його потенціал настільки великий, що значно перевищує наші власні потреби на внутрішньому ринку. Саме тому Україна за даними 2019 року постачала свою продукцію в 190 країн світу і тим самим зробила великий внесок у розв'язанні проблеми голоду. Тож момент блокування українських портів неабияк занепокоїв увесь світ цього літа. Як наслідок, у результаті ініціативи ООН і Туреччини 22 липня у Стамбулі було підписано так звану Стамбульську, або зернову, угоду. Вона передбачала, що кораблі з портів “Чорноморськ”, “Одеса” і “Південний”. не можуть бути атаковані протягом 120 днів із моменту підписання. Для України цей короткий проміжок часу (наразі РФ розірвала угоду) дозволив експортувати близько 9 мільйонів тонн агропродукції до країн Азії, Європи, Африки [1]. Це принесло українським аграріям до одного мільярда доларів доходу та допомогло уникнути загрози голоду в багатьох місцях.

По-друге, розглянемо зміни та нові мікротренди, які почали розвиватися із початку повномасштабного вторгнення. Передусім потрібно згадати, що раніше український експорт утримували в основному три основні культури: пшениця, кукурудза і соняшник. На них припадало 57% від усього урожаю України, та останні події на прикладі довели всі недоліки такого великооб'ємного експорту. Тому найближчими роками ми побачимо зростання посівних площ інших культур, для яких існує більша варіативність логістики. Крім того, наразі ситуація на ринку склалася так, що ціни на зернові знизилися ледь не до собівартості (ціна на пшеницю наразі близько 4,5 тисячі за тонну, що вдвічі менше у порівнянні з минулими роками). При чому чим далі від Одеси, тим більше дорожчають послуги трейдерів. Тож саме через обмежений експорт зернових і високу пропозицію, ціни на зернові падають, а на олійні зростають. Останнє, між іншим, стало новим мікротрендом на ринку. Відтепер українські аграрії переорієнтовують своє виробництво і планують вирощувати більше олійних культур. Заступник міністра аграрної політики та продовольства України Тарас Висоцький зазначив, що вже 70% посівних площ України вже засіяні ріпаком.

Тож, попри військові дії, зниження обсягів виробництва і втрати близько на 8 мільярдів доларів, нашому агропромислому комплексу навряд чи загрожує втрата статусу однієї з провідних галузей української економіки. Хоч чимало і зміниться назажди.

Перелік посилань:

1. Україна у вересні стрімко збільшила експорт агропродукції (2022). [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.dw.com/uk/ukraina>